Nro 4.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE DNIA 11 STYCZNIA V. S. 1813 ROKU.

WIADOMOSCI KRAIOWE.

S. Peterzburg dnia 11 Grudnia.

Na dniu 4 t. m. Kawaler *Bardaxi Azarra*, w charakterze nadzwyczaynego Posła, i pełnomocnego Ministra Nayiaśnieyszego Króla Hiszpańskiego, *Ferdynanda* VII, tu przybyły, miał u JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI audyencyą, na którey złożył swoie listy wierzytelne: stąd zaprowadzony na audyencyą do Nayiaśnieyszych IMPERATOROWYCH, był potém ICH IMPERATORSKIM WYSOKOSCIOM Wielkim Xiążętóm i Wielkim Xiężnom przedstawiony.

Dnia 6 t. m. był przedstawiony JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI i ICH IMPERATORSKIM WYSOKOSCIOM przybyły tu Jenerał Adjutant Króla Szwedzkiego Hrabia *Lovenhielm*.

Taynemu Konsyliarzowi i Senatorowi *Kawerynowi* Naymiłościwiey zalecono Gubernią Smoleńską w powadze Senatora zarządzać, sprawuiąc przytém Urząd Cywilnego Gubernatora Kałuskiego.

Konsyliarz Stanu *Murawjew* został naymiłościwiey Wicegubernatorem Nowgorodzkim mianowany.

Dnia 7 t. m. Dnia dzisieyszego, bardzo rano NAYJASNIEYSZY IMPERATOR JEGOMOSC wysłuchawszy nabożeństwa w Kazańskim Katedralnym Kościele raczył puścić się w podróż do *Wilna*.

Ługa 7 Grudnia.

Dnia dzisieyszego o 6 godzinie wieczorney JEGO IMPERATORSKA MOSC raczył tu przybydź w pożądanym stanie zdrowia. W czasie przeprzęgania kóni zatrzymał się w domu Marszałka tuteyszey Szlachty, Konsyliarza Stanu *Szkurina*, po czém nieodwłócznie puścił się w dalszą drogę do *Porchowa*. (z *Gaz: S. Peterz: Niem:*)

z Tweru. dnia 15 Grudnia v s. 1812.

JEGO IMPERATORSKA WYSOKOSC, Jenerał Gubernator Nowgorodzki, Twerski i Jarosławski, Xiąże Hołsztyńsko-Oldenburski, z naywiększém dla nas żalem, zakończył życie, w tutéyszém mieście, dnia dzisieyszego, o godzinie 5 z rana, po krótkiey, lecz ciężkiey chorobie.

Woroneż 20 Listopada.

W tych dniach przechodził przéz miasto nasze, ciągnąc od *Kurska* do *Saratowa*, liczny oddział ieńców Francuzkich, między którémi wielu się Sztabs i Ober-Officerów znayduie. Ci jeńcy wszyscy prawie poszarpanemi płachtami okryci i bosi, przez wzgląd na teraznieyszą zimową porę, byli tu w ciepłe odzienia i obuwie opatrzeni. Rzeczą jest godną uwagi, że niektórzy z nich tak dobroczynney pomocy przyymować nie chcieli, rozumieiąc ją bydź smutnym dla siebie zadatkiem: przy weyściu albowiem do Rossyi przez swoich dowodców byli tém mniemaniem napoieni, że Rossyanie wszystkich jeńcow w dalekie Syberyi odsyłaiąc kraie, na wieczne ich i ciężkie skazuią roboty. Lecz, jak tylko ich przekonano, że to uprzedzenie fałszywém było, i że nie dla inney przyczyny do odległeyszych miast są odsyłani, jak tylko aby ich wyżywienie i utrzymanie wygodnieyszem uczynić, z wdzięcznością teraz i rozrzewnieniem przyimuią dary dobroczynne. (z *Gazety S. Peterz: Niem:*)

z Petersburga dnia 21 Grudnia v. s. 1812.

Kładziemy listę Kawalerow od dnia 2 Listopada do dnia 12 tegoż miesiąca, naymiłościwiey mianowanych. *Orderu S. Jędrzeja Apostoła, nazwanego pierwszym:* Jenerał Kawaleryi Tormasow; *Orderu S. Alexandra Newskiego:* Jenerałowie Leytnanci: Konowuicyn, Hrabia Szteingel i Baron Wincengerode; *Orderu S. Równoapostolskiego Xiążęcia Włodzimierza pierwszey klassy, wielkiego krzyża*; Jenerał Kawaleryi Hrabia Wittgensztein; *drugiey klassy:* Jenerał Adjutant JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Goleniszczew Kutuzow, Jenerał Leytnant Lewiz i Jenerał Major Woyska Dońskiego Woyskowy Nakazny Ataman Denisow 6ty; *Orderu S. Męczennika i zwycięzcy Jerzego, drugiey klassy*: Jenerał Infanteryi Miłoradowicz; *trzeciey klassy:* Jenerałowie Leytnanci: Lewiz i Ertel; *czwartey klassy*: Wydziału Kwatermistrzowskiego Jenérał Major Tol; Półkownicy: półku Kawaleryergardow Lewaszow, półku Leibgwardyi konney Arsenjew i Leontjew, półku strzelców leibgwardyyskich Richter 2gi, Leibgwardyi Finlandskiey Krzyżanowski i dowòdzca półku Sumskiego huzarów Sesławin; Podpółkownicy, 2giey kompanii Artylleryi ciężkiey rezerwowey brygady, Nro 29, Dideriks 4, i półku 18go strzelców Czystiaków; Majorowie: połączoney Brygady grenadyerów Baron Rozen 2, i fon-den-Palen, półku 44 strzelców Fiłatew i półku Kozaków Dońskich Pantielejew 2; brygady artylleryi leibgwardyyskiey Sztabs-Kapitan Bazylewicz i 7 artylleryyskiey brygady Porucznik Pozdiejew. *Orderu S. Anny* 1. *klassy:* Jenerał Adjutant JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Hrabia Orłow-Denisow, Jenerał Major Artyleryi Stawiski, Jenerał-Major Wieljaminow, Kontr-Admirał fon Moller 2gi i Główny Dozorca domu sierot w Moskwie Aktualny Konsyliarz Stanu Tutolmin; *Orderu S. Równoapostolskiego Xiążęcia Włodzimierza, trzeciey klassy*: Wydziału Kommissoryatskiego Jenerał Major Hrabia Tołstoy.

Marszałek dworu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Demidow, powodowany gorliwością o dobro oyczyzny, z okoliczności utworzoney teraz wewnętrzney milicyi, przedstawił różne artylleryczne porządki, przypadaiące na rok teraznieyszy z fabryk iego, znayduiących się w gubernii Permskiey, w Powiecie Krasnoufimskim, ważące w ogóle 7706. pudow, 17 fun:, a podług teraznieyszey fabryczney ceny 22,000 rubli, wartuiące, nie żądaiąc za nie ze skarbu umówioney zapłaty.

Wice-Admirał Karcow, Aktualny Konsyliarz stanu Wołkow i Sztabs-Lekarz Ordonnanshauzu Peterzburskiego Kolleski Assesor Munsz, ofiarowali do woyska, na obronę oyczyzny, po jednym człeku, niepoliczaiąc za rekrutów: przy czém razem pierwszy z nich wniosł 100, a drugi 50 rubli. W gubernii Kazańskiey, mieście Cywilsku, Protoierey Adryan Hilbowski, z duchowieństwem zwierzchności swoiey, w ofierze na podobnyż przedmiot złożyli 205 rubli srebrem.

Wilno 16 grudnia (z Gaz: Poczta północna)

IMPERATOR JEGOMOSC znayduie się tu w pożądanym stanie zdrowia. Obecny codziennie na

zmianie warty, witany iest pełnemi radości okrzykami, *ura*! Wczora u JEGO IMPERATORSKIEY WYSOKOSCI Cesarzewicza Jegomości dawany był dla Jenerałów wielki obiad.

Wczora przybył do tuteyszego miasta Admirał Czyczagow.

z Moskwy dnia 12 *grudnia*, *v. s.* 1812.

W dniu dzisieyszym, iako rocznicy urodzin JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI, JW. Biskup Dmitrowski i tuteyszey metropolii Wikaryusz, *Augustyn*, poświęcał wielką Katedralną cerkiew w monastyrze Sreteńskim. Po odprawioney mszy świętey, główno-dowodzący w Moskwie JW. Jenerał Infanteryi, Hrabia Rastopczyn, czytał nowo otrzymane wiadomości, o szczęśliwém powodzeniu oręża Rossyyskiego, potém śpiewano Panu Zastępow pieśń dziękczynienia. W czasie prośby o długie lata dla JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI i całego Nayiaśnieyszego Domu, dały się słyszeć wystrzały z dział i bicie we dzwony. Na tenże dzień od JW. Biskupa zalecona była processya z krzyżem w koło *Białgorodu* (imie iedney części miasta Moskwy), którego część obchodzona była przed rozpoczęciem, druga zaś część po skończeniu świętey ofiary. Pobożny ten obrządek odprawił się w obecności znakomitszych urzędników i nieprzeliczonego zbioru wiernego ludu. Klasztor Sreteński, lubo w części uszkodzony został od ręki nieprzyiacielskiey, w takim atoli został stanie, iż wkrótce zupełnie zreparowany bydź może. Mieszkańcy tuteysi maią teraz ukontentowanie, oglądać ten Klasztor zupełnie prawie do dawnieyszey powrócony świetności. Wieczorem miasto całe było oświecone.

Dnia 6 t. m. na nowo tu poświęcono Cerkiew Katedralną Kazańską, a w wigilią dnia tego poświęcono dolną Cerkiew w Parafii Wniebowstąpienia Pańskiego, za bramą Serpuchowską.

(z Gaz: Ross: poczta północna.)

z Rygi, *dnia* 14 *grudnia*, *v. s.* 1812.

W ostatni czwartek, toiest: dnia 12 t. m. obchodziliśmy tu rocznicę urodzin JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI. Z rana we wszystkich kościołach odprawiało się nabożeństwo, po którém urzędnicy tuteysi, w nieobecności sprawuiącego obowiązek Gubernatora Woiennego JW. Jenerał Leytnanta, Margrabiego *Paulucci*, zebrali się do JW. Gubernatora Cywilnego. W klubach dnia tego dawane były wpaniałe obiady; Towarzystwo zaś, nazwane *Musse* dawało bal, na którym tańce przeciągnęły się do następnego poranku. Wieczorem miasto całe było oświecone.

Kiedy nieustraszone woyska nie oszczędzaią zdrowia i życia, dla obrony spokoynych spółziomków swoich od nieprzyiaciela, w tymże czasie ci ostatni ze strony swoiey okazuią staranie dla osłodzenia losu cierpiących obrońcow swoich. Tym końcem w mieście naszém, od początku teraznieyszey woyny, zawiązały się różne dobroczynne towarzystwa i trwaią dotąd dobrowolne zapisy, których celem iest pomoc dla chorych i rannych żołnierzy, znayduiących się w szpitalach tuteyszych. Dotąd, przez pośrednictwo różnych osób, zebrano w assygnatach 10,900 rubli i nadto co miesiąc po 150 albertalarów w srebrze. Z dochodu tego opatruią się chorzy, daie się im codzień wino, wódka, posilna zupa i inne potrawy, tudzież piwo, tytuń, i t. d. Z pomiędzy członków tych Towarzystw wybrani są kassyerowie, którzy się trudnią dochodem i wydatkiem stosownie do danych sobie assygnacyy. Inne członki, w tych liczbie znaczną część składaią Damy, zaymuią się osobistém staraniem około sporządzenia i rozdzielenia dla chorych wszystkiego, co tylko im iest potrzebném.

z Jarosławia, *dnia* 10. *grudnia*, *v. s.* 1812.

Szlachta na nieodbite potrzeby milicyi tuteyszey, przeszło 10,000 ludzi wynoszącey, ofiarowała: w gotowym groszu 26,927 rubli, mąki żytniey 658 worow, i 445 worow owsa. Prócz tey ofiary, Konsyliarz Koleski *Wareńcow*, własnym kosztem na cały półk konny, sporządził bardzo piękne strzemiona, i na dwa szwadrony pałasze z pochwami. — Klasztory i kościoły tuteyszey dyecezyi, z różnemi osobami duchownemi przyniosły w ofierze 32,645 rubli assygnacyynych. 923 rub: 90 kop: srebrem, złota stopionego funtow 2, i 53 łotów, srebra także stopionego i w sprzętach różnych pudow 3 fun: 32 i 2 łoty, tudzież srebra wypalonego fun: 3 łot: 21½, płótna i chustek białych 4,764½ arszynow, i 10 kawałkow.

z Kostromy dnia 3 *grudnia v. s.* 1812.

Dzień pierwszy teraźnieyszego miesiąca, poświęcony był u nas szczególney uroczystości, z powodu otrzymanych nader radośnych wiadomości, o znakomitych zwycięstwach, nad *Francuzami* odniesionych, Przewielebny *Sergiusz*, Biskup *Kostromski* i *Halicki*, w kościele katedralnym *Wniebowzięcia P. M.*, celebrował mszą świętą, przed zakończeniem którey, miał mowę stosowną do uroczystości dnia tego: po czém nastąpiła Pieśń dziękczynienia Istności Naywyższey z przyklęknieniem; przez cały dzień trwało dzwonienie. Wieczorem JW. Gubernator Cywilny dawał bal i wieczerzą dla Szlachty, a Miasto całe jaśniało ogniami.

Bawiąca w mieście naszém, znaioma Rossyyska śpiewaczka, Panna *Sandunowna*, dawała koncert na teatrze tuteyszym.

z Orła, *dnia* 27 *listopada*; *v. s.* 1812.

Jeden z Urzędników tuteyszych, JP. *W*..., powodowany czułością nad losem cierpiącey ludzkości, w celu dania pomocy, w istotnych potrzebach. wszystkim pozbawionym sposobu do życia, którzy w czasie nayścia nieprzyiaciela, szukaiąc bespieczeństwa, przenieśli się tu z Gubernii *Smoleńskiey* i częścią *Moskiewskiey*, zbiera podpisy ofiar; i przez gorliwą staranność, potrafił już osłodzić smutny los tych nieszczęśliwych.

z Kazania, *dnia* 30 *listopada*, *v. s.* 1812.

W Uniwersytecie tuteyszym urządzony został bardzo piękny, gabinet fizyczny, uposażony wielą godnemi uwagi osobliwościami, i pięknemi wcale machinami. W liczbie ostatnich, znayduie się machina elektryczna i galwaniczna, na których kilka robionych tu doświadczeń, zbawienne wydały skutki. Wiele osób, paraliżem ruszonych, za pomocą tych machin, skuteczney ulgi doznało.

z Ufy, *dnia* 21 *listopada*, *v. s.* 1812.

Uformowane tu z *Baszkirow* i *Meszczerakow*, pułki kozacze, wszystkie już do marszu ruszyły. W ogólności złożone są z ludu dorodnego i zdrowego, wcale dobrze odzianego i uzbrojonego, a każdy z nich ma po dwa konie. Woysko to, wrzące zapałem służenia i bronienia Rossyi, z szczególnieyszém męztwem śpieszy na zwalczenie złośliwego jey nieprzyiaciela.

z Astrachania, *dnia* 21 *listopada*, *v. s.* 1812.

Z powodu otrzymaney wiadomości, o znakomitém zwycięstwie, przez waleczne wóyska nasze nad *Persami* odniesionem, w katedralnym kościele tuteyszym, odprawiło się nabożeństwo na podziękowanie Panu Bogu za błogosławieństwo orężowi Rossyyskiemu: odprawiał one obrzędem uroczystym, Przewielebny *Gaiy*, Arcybiskup Astrachański i Kaukazki, z licznym duchowieństwem: na ten obchod licznie się zgromadzili urzędnicy woyskowi i cywilni, i wiele znakomitych osób publiczności tuteyszey.

WIADOMOSCI URZĘDOWE OD WOYSKA.

Wódz Naczelny; *Jenerał Feldmarszałek Xiąże* Kutuzow Smoleński, *przysłał JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI*, *dalszy ciąg* Dziennika Działań *Wojennych*, *od dnia* 7. *do* 13. *grudnia*, *w wyrazach następuiących:*

Dnia 7, *grudnia*. Jenerał Adjutant *Wasilczykow* z oddziałem przybył dnia dzisieyszego do *Mostow*.

D. 8. *grudnia*. Jenerał Leytnant *Szepielew*, pod dniem 29 listopada, donosi, iż on 1000 ludzi z milicyi *Kałuzkiey* przeznaczył do twierdzy *Bobruyska*.

Jenerał Adjutant Hrabia *Ożarowski*, w rapporcie, pod dniem 7 grudnia donosi, iż z półkiem kozakow

wysłany od niego do miasteczka *Łunna*, Major *Szämszew*, dowiedziawszy się, iż oddział jeńców naszych, pod strażą pewney liczby *Austryaków*, szedł gościńcem *Grodzieńskim*, wysłał natychmiast oddział *Kozakow*, pod Esaułem *Markowym*, który o 10 wiorst doścignąwszy nieprzyiaciela, uderzył na niego i jeńców odbił: 4 Officyerów, 8 podofficyerów i 42 żołnierzy. Nadto wziął jednego Officyera Żandarmów i do 100 ludzi rang niższych. Uwiadamia oraz, iż półkom 19mu strzelcow, *Mariupolskiemu* huzarów i pół kompanii artyllery konney, dla dania potrzebnego odpoczynku i opatrzenia się, z przyczyny długich i szybkich marszow, kazał iśdź do *Grodna*, sam zaś z *Kozakami* uda się do *Białego-Stoku*.

Dnia 9. Jenerał Major *Tuczkow* 2, z poruczoném sobie woyskiém, złączywszy się z oddziałem Półkownika *Knorringa*, dnia 2. przybył do miasteczka *Koydanowa*. Półkownik *Grekow* 9. z dwóma półkami *Kozakow* w *Stołpcach* znayduiący się, wysłał partyą ochotników, którzy z patrolu nieprzyiacielskiego wzięli 4 huzarów półku *Kinmajera*.

Dnia 10. Jenerał Leytnant Baron *Saken* doniosł pod dniem 30 listopada, iż dnia 1. grudnia z powierzonym sobie korpusem wymaszeruie do *Pińska*, skąd uda się do *Słonima*, i że po rosprawie, zaszłey pod *Hornostaycami* i *Wołkowyskiem* dnia 1. 2. 3. i 4. listopada, korpus iest rozłożony: prawe skrzydło w *Kowlu* i *Kołkach*, a lewe w *Lubomlu*.

Admirał *Czyczagow* pod dniem 6 donosi, iż z woyskiem przybył do *Jezna*, i że Jenerał Major *Łanskoy*, z niewielkim oddziałem przez *Jezno* do *Pren* posłany, znalazłszy nieprzyiaciela, z dwóch stron na niego uderzył i wypędził z ostatniego z tych miasteczek, w jeńcach wziął 5 Ober-Officerów i 180 ludzi rang niższych. Partya zaś pod dowództwem podpółkownika *Daniłowa*, prawym brzegiem *Niemna*, spotkała się z nieprzyiacielem pod miasteczkiem *Punie*, gdzie wzięto w niewolą 217 ludzi. Taż partya przeszedłszy *Niemen*, zaięła miasteczko *Balbierzyszki*. Tym czasem Jenerał Major *Łańskoy* otworzył drogę do miasteczka *Wiłkowiszek*, dla połączenia się z woyskami Jenerała Hrabiego *Płatowa*, do miasteczka *Kalwaryi*, a z tamtąd do *Wiłkowiszek* oczyszczaiąc z nieprzyiacioł całą rozciągłość kraiu od granicy do oznaczoney linii. W obrotach tych zabrano 14 Officyerów i 600 szeregowych.

Partyzan Półkownik *Dawydow*, pod dniem 9 grudnia donosi, iż dnia 8 obiął miasto *Grodno*, a w niem magazyny i szpitale, o których późniey nadeszłe szczegółowe doniesienie, i że w miasteczku *Mereczu* również zabrano magazyn, i oddano pod dozor przybyłemu tam półkowi *Moskiewskiemu* dragonów.

Jenerał *Austryacki Frelich*, który *Grodno* trzymał, cofnął się.

Jenerał Hrabia *Wittgenstein*, w rapporcie pod dniem 9 donosi, iż Jenerał Adjutant *Goleniszczew-Kutuzow*, w pogoni za nieprzyiacielem od *Wilna* do *Kowna* i kilka mil daley, zdobył na nim: w brańcach, 169 sztabs i ober-Officyerów, 1970 szeregowych i 1 sztandar; dnia zaś 5. ochotnicy z jego oddziału, do *Jurboga* idący, doścignęli niewielką kolumnę nieprzyiacielską i zupełnie ią zniesli; zabrali 1 sztabs-Officyera, 7 Ober-Officyerów i 200 żołnierzy. Tenże oddział obiął miasto *Jurborg*.

Półkownik gwardyi *Suchozanet*, wysłany z oddziałem awangardy przez Jenerał Majora *Dybicza*, w *Koydanowie* i *Datkowie* zabrał pomnieysze magazyny, cokolwiek jeńców i szpital, w którym znaydowało się 80 chorych. Ochotnicy zaś pod dowództwem Podporucznika artyllery *Kostomarowa*, dnia 4 dotarli nieprzyiaciela w *Grynkiszkach* i wieczorem na niego uderzywszy, wzięli 2 Officyerów i 30 żołnierzy i do 200 nowych karabinów.

Tegoż dnia Nayiaśnieyszy IMPERATOR JEGOMOSC szczęśliwie przybył do woyska w *Wilnie*.

D. 11. Jenerał Hrabia *Płatow*, pod dniem 9 grudnia, donosi, iż po uczynionėm już doniesieniu o wzięciu *Kowna*, znaleziono ieszcze w tém mieście magazyny zboża i około 170 beczek wódki; w iednym zaś kościele karabinow nowych z bagnetami do 30,000 złożonych, a w zbroiowni tyleż karabinow ogorzałych, których żelazo tylko zostało.

Dnia 12. Tenże donosi, pod dniem 11, iż w miasteczku *Kalwaryi* znaleziono 200 beczek mąki 150 purow żyta, 500 purow owsa, i 50 centnarow siana; w miasteczku zaś *Wilkowiszkach* 500 szeflow mąki i około 200 szeflow owsa.

Nadto mieszkańcy okoliczni obowiązali się dostarczyć chleba i krup, w ilości wystarczaiącey na trzydniowe utrzymanie 56,000 ludzi, a owsa i siana na 15,600 koni. Dostarczenie to nakazane im było przez nieprzyiaciela, ale oni dobrowolnie uskuteczniaią toż dostarczenie dla woysk naszych.

W pogoni od czasu przeyścia za *Niemen* i do *Wilkowiszek*, utracił nieprzyiaciel, prócz żołnierzy i pod-Officyerów, których codzień prawie po 1000 przywodzą, Sztabs i Ober-Officyerów więcey 200 i 4 działa.

Jenerał Hrabia *Wittgensztein* pod dniem 11 donosi, iż oddział Pod-Półkownika *Tettenborna*, wysłany przez Jenerał Adjutanta *Goleniszczewa-Kutuzowa*, napotkał przed *Tylżą* dwa szwadrony huzarów *pruskich*, wnet ich przełamał, pędził przez miasto i całą milę ieszcze za miastem. Nieprzyiaciel stracił, w brańcach, 40 ludzi, a we wsi *Dobrowsku* 1 działo.

Po wzięciu *Tylży* i *Ragnety* znaleziono w nich niewielkie magazyny.

Jenerał Leytnant, Baron *Saken*, pod dniem 9 grudnia donosi, iż z korpusem swoim, idąc na *Chomsk* i *Piaski*, spodziewa się na dzień 12 stanąć w *Rużanney*.

Przez te dni główna kwatera Feldmarszałka zostawała w *Wilnie*.

OSWIADCZENIE.

W tey chwili, kiedy woyska pod wodzą moią zostaiące weyśdź maią w Prus granice, IMPERATOR Pan móy rozkazuie mi oświadczyć, że ten krok nie powinien bydź inaczey uważany, tylko iako nieuchronny wypadek działań woiennych. Wierny prawidłom, które zawsze kierowały Jego sprawami, NAYJASNIEYSZY IMPERATOR nie powoduie się żadnym widokiem zdobyczy. Uczucia pomiarkowania, będące statecznie cechą iego Polityki, trwaią zawsze też same po stanowiących zwycięstwach, przez które Opatrzność Naywyższego pobłogosławiła prawym Jego usiłowaniom. Niepodległość i pokoy są ich wypadkami. JEGO IMPERATORSKA MOSC przy swoiey pomocy ofiarnie one wszystkim ludom, które do woyny przeciwko niemu wciągnione, opuszczą sprawę Napoleona, i poydą za głosem prawdziwego swego interessu. Wzywam ich do korzystania z pomyślnych wypadków, które dla nich przygotowały woyska Rossyyskie, i do łączenia się z niemi w pogoni za nieprzyiacielem, którego bezsilności tak nagła dowodzi ucieczka. Do Prus nayszczególniey to moie wezwanie obracam. Zamiarem JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI iest położyć kres nieszczęściom kray ten uciskaiącym, dadź Królowi dowody przyiazni, które dla niego zachowuie, i Monarchii Fryderyka iey blask i obszerność powrócić. Spodziewa się, że Nayiaśnieyszy Król Pruski przeięty temi uczuciami, które w nim to pełne otwartości oświadczenie wzbudzić powinno, nie chwyci się w tych okolicznościach inney strony, tylko tey, do którey go interes iego kraiow i życzenia iego poddanych wzywaią. W tém przekonaniu IMPERATOR Pan móy dał mi wyrazny rozkaz, unikania tego wszystkiego, coby mogło dowodzić nieprzyiazni obudwu Mocarstw, i owszem starania się o to, aby w Prowincyach Pruskich, ile tylko stan woyny pozwolić może, ułagodzone były te nieszczęścia, które z ich doczasowego zaięcia wyniknąć mogą.

Podpisano: Feld Marszałek Wódz Naczelny Woysk. Xiąże Kutuzow Smoleński.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

(z S. Peterz: Niem: Gazezy)

Brytaniia Wielka.

Londyn 3. Listopada. Hiszpański woienny statek, *Carlotta*, z ładunkiem 216,000 piastrów, zawinął z *Limy* do *Cadix*. Codziennie prawie przybywaią do Kadyskiego portu Amerykańskie z mąką okręty.

We Włoszech otrzymano z Francyi piętnaście licencyi do wprowadzenia bawełny.

Pewny podróżny, który przeszłego wtorku opuścił Hollandyą, powiada, że kray ten, tak dawniey kwitnący, iest dziś zupełnie wyludniony: nie widać tylko starców, kobiety i dzieci, albowiem konskrypcya z miast i wiosek wszystkich młodych ludzi zabrała. W miastach panuie nay większe ubóstwo: wszyskie kramy zamykaią się pospolicie z zachodem słońca, kupcy bowiem nie są w stanie ich oświecać, a zysk dzienney przedaży zaledwo im na wyżywienie wystarcza. We wszystkich Hollenderskich Prowincyach panuie niechęć i wkorzeniona przeciwko rządowi Francuskiemu nienawiść, ale mocne po miastach załogi, i surowa policya zagłuszaią mruczenia.

Londyn 17 Listopada. P. *Ouseley*, brat Ambassadora Angielskiego w *Persyi*, w przeszłą niedzielę do tuteyszey stolicy przybyły, przywiozł ratyfikacyą traktatu między Wielką Brytanią i Persyą zawartego.

Donoszą ze *Szwecyi*, że rząd *Duński* zdaie się zamyślać o uczynieniu pewney odmiany w swoim politycznym systemacie.

O zdrowiu królewskiém ogłoszono 8 Listopada następuiącą wiadomość: Król Jegomość miał paroxyzm swoiey choroby, ale ten znowu go opuścił.,,

Wszystkie Amerykańskie okręty, które się na morzu śródziemném, przy rozpoczęciu teraznieyszey woyny znaydowały, są przez naszych Korsarzów zabrane.

HISZPANIA.

Cadix 22 Pazdziernika.

Na zgromadzeniu stanów *Kortes* Sekretarz Marynarki czytał urzędowe doniesienie, w którém uwiadamia, że Jenerał *Montewerde* we wszystkich prowincyach *Carracas* spokoyność przywrócił, poymawszy w niewolą *Miranda* i innych dowodców rokoszu. Stany *Kortes* iednomyślnie postanowiły: 1.) że pewny gatunek ludzi, nazwanych *Mitas*, którzy Indyanów do pracy około roli i kopania kruszców przystawiaią, wygnanym i wywołanym będzie. 2.) że Indyanie od osobistych usług, do których dla Duchowieństwa i publicznych urzędników obowiązani byli, są uwolnieni, wyiąwszy te tylko powinności, które z innemi klassami spólnie znoszą. 3.) że ciężary publiczne, iakoto: budowanie i reparacya Kościołów i traktów, od wszystkich mieszkańców, bez różnicy, dzwigane bydź maią. 4.) że pola pomiędzy Indyanów podzielone bydź powinny. 5.) że w całey Ameryce niektóre godności i urzędy Indyanóm powierzane będą.

ROZNE WIADOMOSCI.

Zgromadzenie przyiaciół nauk i sztuk pięknych we *Florencyi*, oznaczyło nadgrody 25 Napoleondorów za naylepsze rozwiązanie następnego pytania: „ Jakie „ były prawdziwe przyczyny nieszczęścia *Torkwata* „ *Tassa*, i surowego z nim obeyścia się, którego tak „ długo doznawał? czyli będąc, za rozkazem *Alfonsa* „ *II.* Xcia *d'Este* w szpitalu Ferraskim S. Anny, zamknię„ tym, okazał niewątpliwe znaki szaleństwa; albo, „ czyli to mniemane pomieszanie rozumu było tylko „ wynalezionym od iego nieprzyiaciół pozorem, któ„ rzy tym sposobem chcieli pokryć swą nienawiść, i „ uwięzienie tego sławnego Poety usprawiedliwić?„

DONIESIENIA.

2. w Domie Wylczyńskiego na rogu Subocz ulicy pod Nm 33. i 34. po lewey stronie znayduie się do naięcia w czteroletnią tenutę Izba Szynkowa z całym dolnym piątrem, sklepami, lodownią i staynią; ktoby życzył sobie naiąć, niech się uda do Starozakonnego Leyby Cemachowicza, mieszkaiącego na Szklanney Ulicy pod Nm 228. dla umówienia się o tę tenutę.

1. Dnia 31. Xbra z domu Bartoszewicza Kowala pod Nrem 182. na Skopuwce położonym, około godziny dziewiątey wieczorney skradziony został koń czarny, anglizowany, dobrey miary, łatkę białą na chrapach i obie tylne nogi aż popęciny białe maiący: szerść na krzyżu od mantelzaka nieco wytarta, krótsza i biaława; ma lat 9. Ktoby o takowym koniu pewną dał wiadomość właścicielowi, i na mieysce gdzieby się on znaydował doprowadził, dostanie nadgrody rubli 20. Właściciel mieszka w domu Bartoszewicza dawniey Przeciszewskich na Skopuwce.

1. Gdy maiętność Okra w Gubernii Białorusko-Witebskiey Powiecie Dünebürskim, po śmierci w Bogu zeszłey W. Anny z Mollow Januszewiczowey Koniuszyney Zmudzkiey do działu na Konsukcessorki przypadła wespół z ruchomością in fundo znayduiącą się, a Dekretem Remissyinym Ziemskim Ptu Dunebur: siodma część teyże Maiętności na W. Aloizego Kaweckiego b. Podsędka Ziem: Pttu Dunebur: przypadaiąca na taxę i exdywizyą dla satysfakcyi Jego Kredytorom iest determinowaną. Przeto JWW. i WW. Konsukcessorki wzywaią pomienionego W. Kaweckiego i iego Kredytorow, aby sami przez się lub przez umocowanych Plenipotentow dla układow przez konwencyą lub rozsądzenia się Jurysdycznym porządkiem na dzień 15. Februaryi Roku 1813. do pomienioney maiętności Okry z dowodami przybyli. W razie opuszczenia wszakże tego terminu, ieżeli zaydą iakie układy lub iurysdyczne roztrzygnienia między temi JWW. Konsukcessorkami a kredytorami na ten termin przybyłemi, że dalsi kredytorowie pomienionego W. Aloizego Kaweckiego nie będą mogli formować żadnych do pomienioney maiętności stosunków, przez ninieyszą awizacyą zapowiadaią.

dnia	Wilno. Styczeń. 1813.	Barometr cale, liniie.	Termometr Reaumura stopnie	Odmiany Powietrza.
8	z rana	27. 11. 0.	— 15.	
	po południu.	27. 11. 4.	— 13 1/4.	pogodny
	wieczorem	27. 11. 6.	— 19 1/2.	
9.	z rana	28. 0. 2.	— 21 3/4.	
	po południu	28. 0. 1.	— 16 3/4.	wieczor
	wieczorem	28. 0. 4.	— 17.	pochmurny
10	z rana	28. 0. 5.	— 15.	
	po południu	28. 0. 7.	— 12.	pochmurny
	wieczorem	28. 1. 0.	— 19.	

Gazeta ninieysza wychodzi w dniach i godzinach zwyczaynych, iak dawniey, toiest: we środę i sobotę każdego tygodnia, i wydaie się po południu o godzinie 4tey, w domie Uniwersytetu, przy fórcie od ulicy Biskupiey, na dolném piętrze — Tamże można prenumerować płacąc bez poczty: na pół roku rubli srebrnych 4. i pół; na kwartał rubli 2. i kopieiek 25. — Osobne numery przedaią się po gr: 20.

Za pozwoleniem Cenzury Wileńskiey — w Drukarni Dyecezalney u XX. Missyonarzów.